

Samen klaar voor de Omgevingswet

Bestuurlijke kaders voor een gezamenlijk programma van RUD, VR en GGD

Aan: Algemeen Bestuur Regionale Uitvoeringdienst NHN, Algemeen Bestuur Veiligheidsregio NHN,
Algemeen Bestuur GGD Hollands-Noorden

Van: directeuren RUD, VR en GGD

Datum: 13 januari 2019

1. Aanleiding en context

Op het gebied van de fysieke leefomgeving is een omvangrijke transitie gaande. In maart 2016 is de Omgevingswet vastgesteld. Het doel van de Omgevingswet is gericht op de onderlinge samenhang tussen¹:

- 'Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.'
- 'Het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.'

Stelselwijziging omgevingsrecht vraagt omvangrijke transitie voor alle betrokkenen

Met de Omgevingswet wordt echter ook een brede stelselwijziging beoogd; zij introduceert een nieuwe manier van werken rond de inrichting van de fysieke leefomgeving. De wet gaat uit van vertrouwen in plaats van controle en geeft burgers en bedrijven meer ruimte voor het realiseren van activiteiten in de fysieke leefomgeving, mits dat bijdraagt aan gestelde kwalitatieve doelen. Maatwerk staat daarbij voorop, maar initiatiefnemers (burgers en bedrijven) moeten ook zelf verantwoordelijkheid dragen voor een veilige en gezonde leefomgeving. Enkele aspecten die hiermee samenhangen zijn;

- Veel normen worden landelijk geregeld en daarvoor geldt een algemene zorgplicht.
- Het aantal activiteiten waar specifieke vergunningen voor nodig zijn, neemt af of wordt vervangen door een meldingsplicht.
- In het besluitvormingsproces staan integrale afwegingen centraal; belangen van veiligheid, gezondheid, economie, milieu, water, infrastructuur en ruimtelijke ordening moeten naast elkaar worden afgewogen.
- Tot slot moet het besluitvormingsproces 'Eenvoudig beter' door middel van een digitaal loket, minder administratieve regels en strakke doorlooptijden.

Decentralisatie

De Omgevingswet brengt daarbij ook een decentralisatie met zich mee. De gedachte daarachter is dat hoe meer decentraal de beoordeling plaatsvindt, hoe groter de kans is op een integrale afweging en maatwerk. In bepaalde situaties mag een gemeente ruimere of juist strengere regels stellen of individueel maatwerk bieden. De gemeente heeft de rol om alle betrokkenen te stimuleren om te komen tot maatwerkoplossingen, die bijdragen aan de gestelde doelstellingen. In de besluitvorming verschuift het accent daarbij naar het voortraject. Rond de nieuwe instrumenten 'Omgevingsvisie' en 'Omgevingsplan' kunnen de onderhandelingen tussen overheid, initiatiefnemers en burgers wordt vormgegeven. De gemeenten hebben een regierol en organiseren de participatie van alle partijen in dit proces.

¹ Zie Omgevingswet, art. 1.3

Er gebeurt al veel bij gemeenten

Naar verwachting zal de wet in januari 2021 in werking treden. Dat lijkt nog ver weg, maar gegeven de omvangrijke veranderopgave zijn gemeenten en hun partners nu reeds gestart met de voorbereidingen op die wet. Binnen verschillende gemeenten zijn verschillende initiatieven gestart, bijvoorbeeld het samen werken aan de pilots en in leerkringen. Daar sluiten GGD, RUD en VR vaak ook aan. Het gaat er dan vooral om de opgave te leren kennen en te experimenteren met de nieuwe instrumenten 'Omgevingsvisie' en 'Omgevingsplan'. Daarnaast zijn in veel gemeenten programma's gestart om een nieuwe werkwijze te ontwikkelen waarbij integraal werken, samenwerken met partners, participatie belangrijke thema's zijn. Dat past ook bij de ambities van de nieuwe wet.

Omgevingswet vraagt een andere manier van samenwerken

De Omgevingswet brengt niet alleen nieuwe inhoudelijke regelgeving met zich mee, maar stelt ook andere eisen aan de onderlinge samenwerking binnen het stelsel van de fysieke leefomgeving. Wie de stelselwijziging bestudeert, treft hierin nieuw taalgebruik en een nieuwe manier van organiseren van de overheid. Deze vorm van organiseren kan men ook netwerksturing noemen. Netwerksturing vraagt een andere manier van werken, houding en gedrag. Dat geldt zowel voor gemeenten en initiatiefnemers, als ook voor de adviseurs die gemeenten betrekken in het ontwikkelproces.

Gezamenlijke verkenning

Daarom zijn de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VR), de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD) en Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD) gestart met verkennen voor welke opgave zij staan om aan te kunnen sluiten bij de gemeentelijke behoeften. Daaruit komt een beeld naar voren over veranderingen in de samenwerking met gemeenten, in de onderlinge samenwerking, in de dienstverlening, in de gevraagde competenties en in de wijze waarop de informatievoorziening is georganiseerd. Kortom, een omvangrijke veranderopgave voor deze drie organisaties. Om die opgave zo efficiënt mogelijk vorm te geven, trekken zij daarbij gezamenlijk op. Voorgesteld wordt nu om een gezamenlijke programma in te richten. Op die wijze kunnen de betrokken adviseurs leren van elkaars ervaringen en kan expertise rond dit veranderproces worden gebundeld.

Deze notitie

Om het programma te richten naar de wensen van gemeenten is, met name vanwege de integrale aanpak, samenwerking gezocht tussen de RUD, VR en GGD.. Het is de ambitie van de drie organisaties om deze ontwikkeling gezamenlijk op te pakken. In deze bestuursopdracht wordt achtereenvolgens ingegaan op de betekenis van de komst van de Omgevingswet voor gemeenten (hoofdstuk 2), de bijdrage daaraan van VR, RUD en GGD (hoofdstuk 3), en hoe dat kan worden georganiseerd (hoofdstuk 4) en de consequenties voor de betrokken organisaties (hoofdstuk 5). De notitie sluit af met een bestuurlijke opdracht vanuit de drie Algemeen Besturen.

2. Komst van de Omgevingswet

Doelen van deze stelselwijziging

De Omgevingswet beoogt een veilige en gezonde leefomgeving. Tegelijk moet er ruimte zijn om aanpassingen te maken in de leefomgeving zodat diverse maatschappelijke functies daarin kunnen worden ontwikkeld. Denk daarbij aan diverse (technologische) ontwikkelingen rond duurzaamheid, energietransitie en klimaatadaptatie. De wet heeft in zichzelf een paradoxale opgave van 'controle/beheer' en 'ontwikkeling/dynamiek' in de fysieke leefomgeving. Dat vraagt een geheel nieuwe manier van werken, zoals in hoofdstuk 1 reeds is toegelicht. De stelselwijziging die ten grondslag ligt aan de Omgevingswet is daarmee omvangrijk; burgers, bedrijven, gemeenten, provincies, Rijksoverheid en hun adviseurs komen op een nieuwe wijze tot besluitvorming over de fysieke leefomgeving. Hierna staat weergegeven welke doelen met deze stelselwijziging daarmee worden beoogd;

'Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit'

Het moet eenvoudiger, efficiënter en beter: projecten moeten in samenhang en per gebied worden aangepakt. Procedures mogen niet meer eindeloos duren, regelgeving moet voorspelbaar, betaalbaar en transparant zijn. Onderzoekslasten kunnen aanzienlijk worden verminderd.

Zekerheid en dynamiek: Bescherming van burgers blijft een belangrijk doel. Daarnaast moet het ook uitnodigen tot nieuwe initiatieven en ontwikkelingen en niet alles bij voorbaat dichttimmeren.

Ruimte voor duurzame ontwikkeling: Veel regels zijn verouderd en staan innovatieve ontwikkelingen, gericht op duurzaamheid, in de weg. Het nieuwe omgevingsrecht ondersteunt en stimuleert juist de transitie naar een duurzame samenleving.

Ruimte voor regionale verschillen: Wat goed is voor de ene regio, is lang niet altijd geschikt voor de andere. Het nieuwe omgevingsrecht is flexibel, waardoor provincies en gemeenten regionaal en lokaal maatwerk kunnen leveren.

Actieve en kwalitatief goede uitvoering: Het oude omgevingsrecht is gericht op het beschermen van deelbelangen en daardoor defensief. Het nieuwe omgevingsrecht is flexibel en biedt transparante en doelmatige procedures. Die prikkelen bestuurders tot actief gedrag dat is gebaseerd op vertrouwen en het dragen van verantwoordelijkheid.

Bron: factsheet Omgevingswet 'Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit' - ministerie van IenM, juni 2014.
www.rijksoverheid.nl/nualeenvoudigbeter

Veranderingen voor gemeenten

De veranderingen voor gemeenten kunnen -op hoofdlijnen- als volgt worden gedeut;²

1. De introductie van de nieuwe instrumenten (Omgevingsvisie, Omgevingsplan) vraagt participatie van initiatiefnemers en belanghebbenden en co-creatie van beleid aan de voorkant van besluitvormingsprocessen.
2. 'Eenvoudig beter': eenvoudiger, efficiënter en beter besluitvormingsproces. Gemeenten zullen werken met verkorte doorlooptijd van plannen en vergunningen. Gemeenten willen vooral voorspelbaar zijn.
3. Van controle naar vertrouwen: initiatief bij burgers en bedrijven, zij zijn primair verantwoordelijk voor gezonde en veilige leefomgeving. Gemeenten nodigen uit met kaders vooraf, in plaats van maatregelen achteraf. Dat betekent ook dat toezicht en handhaving aan belang winnen om een actueel zicht te behouden op risico's en kansen voor veiligheid, gezondheid en milieu.
4. Omgevingswet stuurt op doelen en maatschappelijke opbrengsten. Het monitoren en beschikbaar stellen van informatie is een belangrijke rol van de overheid.
5. Gemeenten maken integrale afwegingen; meer samenhang tussen de domeinen veiligheid, milieu, gezondheid, water, bodem, infra en ruimtelijke ordening.
6. Digitaal loket als leidend principe; informatie wordt gebundeld en uitgewisseld via het Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (DSO) waarbij burgers en bedrijven recht hebben op adequate informatie, zowel inhoudelijk als met betrekking tot regelgeving.
7. Deregulering: meer directe werking van nationale regelgeving en (decentraal) omgevingsplan, minder vergunningen. Van vergunning naar melding. Onderzoeklasten omlaag, onderzoek is pas verplicht bij het omgevingsvergunningsproces (alleen concrete initiatieven worden onderzocht) en niet (al) bij de fase van omgevingsplan.

Veel gemeenten hielden al rekening met maatschappelijke ontwikkelingen zoals burgerparticipatie, digitalisering en een integrale aanpak. De invoering van de Omgevingswet sluit dan ook aan bij veel lopende ontwikkelingen in gemeenten. De nieuwe wet helpt bij die ontwikkelingen.³

De invoering van de Omgevingswet sluit aan bij veel reeds lopende ontwikkelingen in gemeenten.

² Opgesteld op basis van gesprekken met gemeenten, gemeentelijke projecten en programma's rond de omgevingswet, reeds beschikbare Wet- en regelgeving, informatie van de Rijksoverheid (<https://www.omgevingswetportaal.nl>), Factsheets en beleidsstukken VNG (<https://vng.nl/onderwerpenindex/ruimte-en-wonen/omgevingswet>) en ervaringen en impactanalyses andere veiligheidsregio's en GGD-en.

³ Sommige gemeenten leggen daarbij nadrukkelijk verbanden met de transitie in het sociaal domein. Ook daarbij gaat het over een integrale aanpak, over maatwerk en de leefwereld van burgers centraal zetten, over samenwerken in een netwerk et cetera.

3. Bijdrage van RUD, VR en GGD

Bijdrage van de drie diensten

Om de doelen van de wet te bereiken (veilige en gezonde leefomgeving) werken gemeenten (ook nu al) samen met RUD, VR en GGD. Zij voeren de wettelijk opgedragen taken uit voor de gemeenten; de RUD op het gebied van milieu⁴, de VR omtrent de fysieke veiligheid⁵ en de GGD over de publieke gezondheid.⁶ De Omgevingswet heeft de integrale samenwerking versterkt door dit expliciet in hoofdstuk twee van de wet te benoemen. Het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu worden met het oog op de doelen van de wet dan ook als zodanig genoemd. Een samenhangende benadering is daarbij het uitgangspunt en vraagt integrale omgevingszorg. Daarin leveren de drie diensten een belangrijke en unieke bijdrage. Gemeenten hebben juist daar specialistische expertise gebundeld waarvan zij gebruik kunnen maken bij besluitvormingsprocessen over de fysieke leefomgeving. De adviseurs leveren vanuit hun expertise (inhoudelijke kennis en informatie) een bijdrage aan de beoordeling van ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Deze kennis is veelal nergens anders beschikbaar. Wanneer veiligheid, milieu en gezondheid belangrijke doelen zijn, zijn zij onmisbare partners voor de gemeenten. Zij zijn immers van de gemeenten en voor de gemeenten werkzaam.

Andere manier van werken

Voorgaande betekent dus ook dat de drie diensten moeten aansluiten bij de gemeentelijke ontwikkelingen. Zij zullen dus meer moeten samenwerken in lokale netwerken waarbij in een vroegtijdig stadium wordt gesproken over de fysieke leefomgeving. Kansen en risico's op het gebied van veiligheid, gezondheid, natuur en milieu kunnen in deze dialoog inzichtelijk worden gemaakt zodat uiteindelijke keuzes over de (inrichting en ontwikkeling van de) fysieke leefomgeving ook weloverwogen kunnen worden genomen. Dat vraagt vroegtijdige betrokkenheid bij besluitvormingsprocessen.

Het werk verschuift van het toetsen van voorschriften aan het einde van ruimtelijke besluitvormingsprocessen naar het adviseren aan het begin van de besluitvormingsprocessen.

Wanneer gemeenten de besluitvorming meer participatief, met maatwerk, integraal, vanuit vertrouwen ('ja, mits'), transparant en digitaal inrichten, moeten de betrokken adviseurs ook daarin mee ontwikkelen. Van de betrokken adviseurs vraagt het dat ze:

- Kennis hebben over -en inzicht hebben in- ontwikkelingen met betrekking tot de fysieke leefomgeving (denk aan de Geluidskaarten en Bodemkwaliteitskaarten, het (dynamisch) Regionaal Risicoprofiel en de Gezondheidsatlas).
- Hun expertise inbrengen in samenwerking met anderen (co-creatie).

⁴ Wettelijke taak RUD vanuit onder meer vanuit het zogenaamde basistakenpakket Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

⁵ Wettelijke taak VR vanuit onder meer vanuit Wet veiligheidsregio's, Besluit externe veiligheid inrichtingen, Besluit rampen en zware ongevallen.

⁶ Wettelijke taak GGD vanuit onder meer Wet publieke gezondheid.

- De zelfredzaamheid ondersteunen; dat zij meedenken en gelijkwaardige oplossingen aanreiken aan burgers en bedrijven.
- Kunnen sparren op bestuurlijk niveau en tegelijk ruimte geven aan afwegingen door het lokale bestuur.
- Adequaet en tijdig communiceren over hun dienstverlening (bijv. adviestermijnen).
- Digitaal vaardig zijn en in staat zijn om betrouwbare informatie beschikbaar te stellen.

Het gaat er op hoofdlijnen om dat zij hun adviezen en ondersteuning op een dusdanige wijze organiseren zodat zij kunnen meebewegen met gemeenten en de gevraagde bijdrage in de lokale netwerken kunnen leveren. In de bijlage is de ontwikkelopgave weergegeven aan de hand van ontwikkelingen in gemeenten.

Het betreft niet zozeer nieuwe taken, maar meer *een andere wijze waarop* de taken worden uitgevoerd.

Ontwikkeling is wenselijk

Op dit moment kunnen de drie diensten deze gevraagde bijdrage nog onvoldoende waarmaken; een ontwikkeling is wenselijk. Het betreft niet zozeer nieuwe taken, maar meer een andere wijze waarop de taken worden uitgevoerd. Het gaat dan om veranderingen in hun relaties met partners (bijdrage leveren in een netwerkorganisatie), in de organisatiewijze van de dienstverlening, de competenties (vaardigheden, houding en gedrag) van het personeel, de managementstijl en rond informatievoorziening. Voornamelijk wordt ingeschat dat de ontwikkelingen de meeste impact zullen hebben voor de RUD. Voor veiligheidsregio geldt dat voor een deel van de werkzaamheden en voor de GGD een beperkt deel van de werkzaamheden alhoewel ook daar grote kansen liggen op het vlak van gezondheid. Alle drie de organisaties zullen echter een majeure ontwikkeling moeten doormaken.

Samen leren

Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, is het noodzakelijk om steeds lokaal –samen met gemeenten en partners- te onderzoeken wat nodig en passend is. Er is immers geen standaard werkwijze, die geldt in alle gemeenten. Daar komt bij dat ook het wetgevingstraject momenteel (2018) nog in ontwikkeling is. De drie diensten zetten daarom in op een ontwikkelproces waarbij door middel van pilots en verkenningen samen met gemeenten en partners wordt geëxperimenteerd met de nieuwe werkwijze. Alleen op die manier kan je samen leren en krijgen de diensten meer zicht op wat van hun wordt gevraagd.

Ambitieniveau van het gezamenlijk programma:

De drie diensten doen actief mee in pilots en/of proeven van de gemeenten en de provincie en volgen de ambities van gemeenten daarin. Volgend daarop hebben de drie diensten hun organisatie, kennisniveau en informatie op orde.

Waarom een gezamenlijk programma

Om daarin efficiënt en effectief op te treden, wordt zo veel mogelijk samengewerkt tussen de drie diensten. Uiteraard doorloopt ieder een eigen veranderproces, maar zij kunnen veranderprocessen wel met elkaar vormgeven en zo van elkaar leren. Ervaringen kunnen worden gedeeld waardoor sneller kan worden geleerd. Ook kan de begeleiding van het veranderproces en afstemming met de gemeenten samen georganiseerd worden. Op die wijze hoeft niet drie keer een veranderorganisatie te worden ingericht. Deze vorm van samenwerking tussen de drie diensten is uniek in Nederland. Tegelijk past deze ook bij onze regio. Er wordt aangesloten bij de samenwerkingsprocessen op de schaal van de 17 gemeenten, zoals die ook voor andere terreinen wordt gezocht. Gemeenten worden niet 3x met dezelfde vraag benaderd en een gezamenlijk programma draagt bij aan de integrale aanpak, zoals die door de Omgevingswet wordt voorgestaan. Door een gezamenlijk programma worden indirect ook veranderprocessen bij gemeenten gefaciliteerd. Wanneer de drie diensten onderdeel zijn van de lokale netwerken, kunnen zij daar de veranderambities van gemeenten mede faciliteren en ondersteunen ('buitenboordmotor').

Relaties tussen verschillende veranderprogramma's

4. Gezamenlijk programma

Opzet van het programma en doelen

Het gezamenlijke programma ondersteunt de veranderprocessen in de drie diensten. Deze kunnen rond de *volgende sporen* worden ingericht;

- Ten eerste kan gezamenlijk worden gezocht welke behoeften gemeenten hebben rondom de Omgevingswet; wat willen zij realiseren, welke ambities hebben gemeenten? Binnen dit spoor 'Relaties en Belangen' wordt dat zichtbaar gemaakt door gesprekken met de gemeenten en met andere betrokkenen rondom de transitie Omgevingswet (denk aan VNG, landelijke Programmaorganisatie 'Aan de slag met de Omgevingswet' etc.). Ook worden activiteiten uitgevoerd in de netwerken (deelname in pilots en leerkringen). Daarin worden (nieuwe) relaties opgebouwd. Binnen het programma worden de ervaringen daaruit met elkaar gedeeld. Op basis daarvan kan zichtbaar worden gemaakt welke taken worden geraakt en wat de consequenties zijn voor de organisaties in personele en financiële zin.
- Ten tweede moet de dienstverlening aansluiten op de nieuwe integrale en digitale werkprocessen, zoals die door gemeenten worden ingericht. Dat betekent dat de drie diensten hun advisering op elkaar en op de gemeentelijke werkprocessen moeten afstemmen en wellicht wel nieuwe werkprocessen moeten organiseren. Dat gebeurt in het tweede spoor. De digitalisering van de werkprocessen (en voorbereiding op het DSO) is daar een belangrijk onderdeel van.
- Ten slotte zijn er diverse activiteiten om de organisatie aan te passen aan de vernieuwingen die binnen het stelsel Omgevingsrecht plaatsvinden. Binnen het programmaspoor 'Organisatie' worden de nodige aanpassingen rond de organisatiewijze (structuur, nieuwe werkwijze), personeel (werving/selectie, omscholing/bijstelling medewerkers en management) en in de informatievoorziening gemaakt.

Vanuit de programmalijnen wordt gewerkt aan de realisatie van de doelen van het programma. In onderstaande figuur zijn de drie doelen van het programma weergegeven. Het jaar van de introductie van de Omgevingswet (2021) is daarbij het streven van realisatie van de doelen. Veranderingen in de cultuur en informatievoorziening kunnen een langere doorlooptijd kennen.

Doelen en aanpak gezamenlijk programma

Besturing programma

Vanuit de drie betrokken Algemeen Besturen wordt een gezamenlijke stuurgroep ingericht. Deze *stuurgroep* ziet toe op de voortgang van het programma in relatie tot de doelen die moeten worden bereikt. De stuurgroep heeft een aanjagende en faciliterende rol richting de drie besturen en individuele gemeenten. De stuurgroep treedt niet in de verantwoordelijkheid van de Algemeen Besturen voor de betrokken organisaties, maar kan partijen wel verzoeken meer energie te stoppen in bepaalde ontwikkelingen door aandachtspunten te signaleren en te adresseren. De leden van de stuurgroep dragen zorg voor periodieke afstemming met de eigen Algemeen Besturen. Daarover maken zij bindende afspraken bij het aanwijzen van hun vertegenwoordiging in de stuurgroep. In de stuurgroep is vertegenwoordiging vanuit de drie besturen geborgd. De samenstelling is als volgt;

- 2 wethouders vanuit het AB Regionale Uitvoeringsdienst
- 2 burgemeesters vanuit AB Veiligheidsregio
- 1 wethouder vanuit het AB GGD
- 3 gemeentesecretarissen
- 3 directeuren (RUD, VR en GGD).

De stuurgroep wordt voorgezeten door een gezamenlijk portefeuillehouder. De stuurgroep borgt ook de bestuurlijke afstemming met andere betrokken partijen, zoals het waterschap, Rijkswaterstaat en de provincie Noord-Holland. Daarnaast heeft de stuurgroep een nauwe verbinding met het verantwoordelijk ministerie van BZK en de VNG rond de ontwikkelingen van het wetgevingstraject.

Inrichting programmaorganisatie

De stuurgroep wordt ondersteund door een *programmamanager*. Deze programmamanager is secretaris in de stuurgroep. De programmamanager zorgt voor de ambtelijke afstemming met de betrokken organisaties, houdt het overzicht op de ontwikkelprocessen en legt daarover verantwoording af aan de stuurgroep.

Ieder spoor kent een *programmagroep*, die verantwoordelijk is om de activiteiten uit te voeren zodat de doelen worden behaald. Daarbij zijn de groepen breed samengesteld, dat wil zeggen dat vanuit elk van de drie organisaties vertegenwoordiging is georganiseerd. Tezamen organiseren zij een leer- en ontwikkeltraject rondom deze (verander-)opgave en stemmen zij de ontwikkelingen binnen de betrokken organisaties op elkaar af. Elke groep heeft een voorzitter. De voorzitters van de groepen vormen samen met de programmamanager de programmateam. Binnen het programmateam informeren zij elkaar over de resultaten in de ontwikkeling van de drie diensten.

5. Consequenties (incidentele kosten programmaorganisatie)

De personele en financiële consequenties van de Omgevingswet (denk aan opleidingskosten en ontwikkelkosten ICT) worden door iedere organisatie zelf gedragen en vragen dan ook instemming van de gemeenten, via het Algemeen Bestuur. Deze staan hier niet geraamd en zullen in de eigen (meerjaren-) begrotingen zichtbaar worden gemaakt.

Personele kosten

De gezamenlijke programmaorganisatie wordt wel gezamenlijk gedragen. Het betreft hier voornamelijk personele capaciteit die tijdelijk vrijgemaakt moet worden in de drie organisaties of via externe inhuur op deelspecialismen. De inbreng van capaciteit door de RUD, VR en GGD dient nog te worden uitgewerkt. Verwacht mag worden dat de capaciteitsvraag verschilt voor de drie diensten. Een raming zal onder leiding van de stuurgroep worden uitgewerkt en voorgelegd ter besluitvorming.

Programmabudget

Naast de uren capaciteit is voor 2019 een budget geraamd van € 25.000,- voor gezamenlijke programma-activiteiten gericht op de implementatie van de Omgevingswet. Dit budget kan worden aangewend voor gezamenlijke bijeenkomsten rond de Omgevingswet, communicatie, gezamenlijke trainingen, en/of op te stellen business-cases DSO. Voor financiering van dit budget is voor 2019 een subsidie aangevraagd bij het Rijk en toegezegd. Iedere organisatie draagt daarnaast €5.000,- bij aan het programma vanuit de reguliere begrotingen.

5. Bestuurlijke opdracht

Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd;

- In te stemmen met de gezamenlijke aanpak van GGD, VR en RUD in samenwerking met de gemeenten in voorbereiding op de Omgevingswet.
- In te stemmen met de doelstellingen voor een gezamenlijk programma, zoals in deze notitie genoemd.
- De gezamenlijk portefeuillehouder opdracht te geven een stuurgroep te formeren waarin vertegenwoordiging vanuit de drie besturen is geborgd.
- Afspraken te maken met de vertegenwoordiging vanuit het Algemeen Bestuur over monitoring en verantwoording rond het programma.

Bijlage: ontwikkelopgave RUD, VR en GGD

	Stelselwijzigingen Omgevingsrecht voor gemeenten	Wat vraagt dat van de organisatie (RUD, VR en GGD)	Wat vraagt dat van de adviseur
1	De introductie van de nieuwe instrumenten (Omgevingsvisie, Omgevingsplan) vraagt participatie van initiatiefnemers en belanghebbenden en co-creatie van beleid aan de voorkant van besluitvormingsprocessen.	Naar de voorkant in de keten bewegen: in een vroeg stadium meedenken met ontwikkelingen (voor het vooroverleg) en co-creëren van beleid.	Eigen expertise inbrengen in samenwerking met anderen. Co-creatie vraagt naast kennis ook andere vaardigheden en gedrag van adviseurs.
2	'Eenvoudig beter': eenvoudiger, efficiënter en beter besluitvormingsproces. Gemeenten werken voorspelbaar, zullen werken met verkorte doorlooptijd van plannen en vergunningen.	Adviezen en inspecties moeten transparant zijn en zullen sneller gereed moeten komen.	Adviseur moet adequaat en tijdig communiceren over termijnen in dienstverlening en in hoeverre die kunnen worden behaald.
3	Van controle naar vertrouwen: initiatief bij burgers en bedrijven, zij zijn primair verantwoordelijk voor gezonde en veilige leefomgeving. Gemeenten nodigen uit met kaders vooraf, in plaats van maatregelen achteraf. Dat betekent ook dat toezicht en handhaving aan belang winnen om een actueel zicht te behouden op kansen en risico's voor veiligheid, gezondheid en milieu.	Werken vanuit kansen en risico's -binnen huidige maatschappelijke context- en ontwikkelingen i.p.v. regels (van regelgericht naar risicogericht werken). Ook in toezicht en handhaving doorontwikkeling van <i>risicogericht werken</i> .	Zelfredzaamheid ondersteunen; meedenken en aanreiken gelijkwaardige oplossingen aan burgers en bedrijven. Kennis van menselijk gedrag.
4	Omgevingswet stuurt op doelen en maatschappelijke opbrengsten. Het monitoren en beschikbaar stellen van informatie is een belangrijke rol van de overheid.	Kansen en risico's in beeld brengen en bijdrage leveren aan monitoring ervan -op vlak van gezondheid, branden, milieu, crises- gericht op maatschappelijke opbrengsten.	Kennis en inzicht in dynamiek van ontwikkelingen vergroten (denk aan de Geluidskaarten en Bodemkwaliteitskaarten, het Dynamisch Regionaal Risicoprofiel en de Gezondheidsatlas).
5	Gemeenten maken integrale afwegingen; meer samenhang tussen de domeinen veiligheid, milieu, gezondheid, water, bodem, infra en ruimtelijke ordening.	Eigen dienstverlening -vanuit wettelijke taak- zichtbaar maken en aanpassen op een integraal werkproces.	Kunnen sparren op bestuurlijk niveau en ruimte laten voor afwegingen lokaal bestuur.
6	Digitaal loket als leidend principe; informatie wordt gebundeld en uitgewisseld via het Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (DSO) waarbij	Goede aansluitingen op het Digitaal Stelsel Omgevingsrecht en effectieve samenwerking	Digi-vaardig zijn en in staat zijn om betrouwbare informatie beschikbaar te stellen.

	burgers en bedrijven recht hebben op adequate informatie, zowel inhoudelijk als met betrekking tot regelgeving.	achter het loket met andere diensten.	
7	Deregulering: meer directe werking van nationale regelgeving en (decentraal) omgevingsplan, minder vergunningen. Van vergunning naar melding. Onderzoeklasten omlaag, onderzoek is pas verplicht bij het omgevingsvergunningsproces (alleen concrete initiatieven worden onderzocht) en niet (al) bij de fase van omgevingsplan.	Minder vergunningen en onderzoeken betekent dat zicht op kansen en risico's minder 'vanzelf' gaat. Je moet investeren in andere manieren van informatie halen over het gebied: door slim samenwerken met partners en door beter signaleren en onderzoeken van meldingen en incidenten.	Informatiepositie versterken, netwerkvaardigheden versterken, onderzoeksvaardigheden versterken (w.o. omgaan met data).

CONCEPT

